

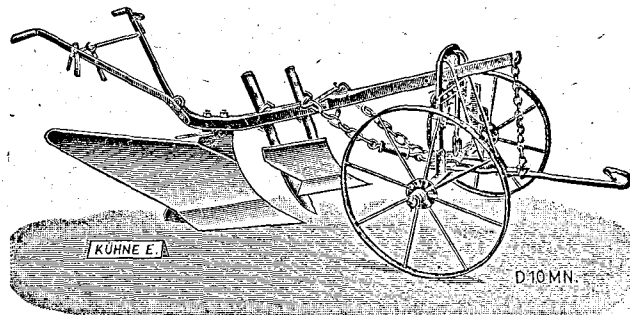
ERDÉLYI GAZDA

XLVII. ÉVFOLYAM.

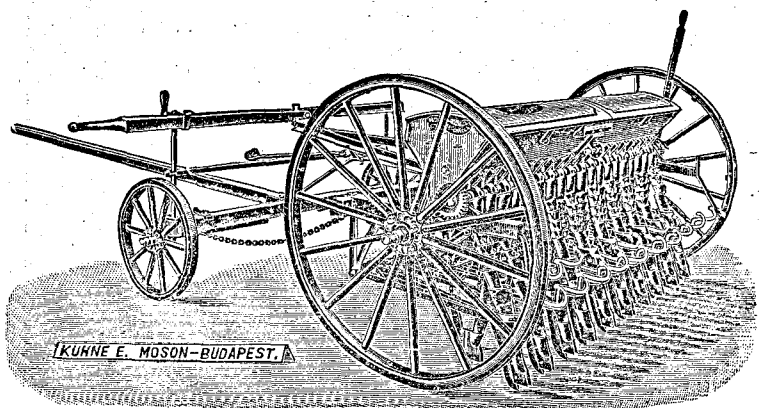
KOLOZSVÁR, 1915. FEBRUÁR 21.

8. SZÁM.

Egy- és töhvasú acélekék, rét- és szántóföldboronák, rugós-fogas porhanyítóeszközök, 6- és 8-vasú kultivátorok, Columbia kultivátorok, különféle lókapák, Hermann- és Rohr-féle kapálók, „MOSONI DRILL” és „VERA II” sorvetőgépek.
— Burgonyalyukgató- és takarógépek. —

3007

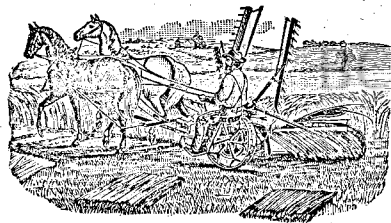

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t.
Mosonban.

Főraktár:

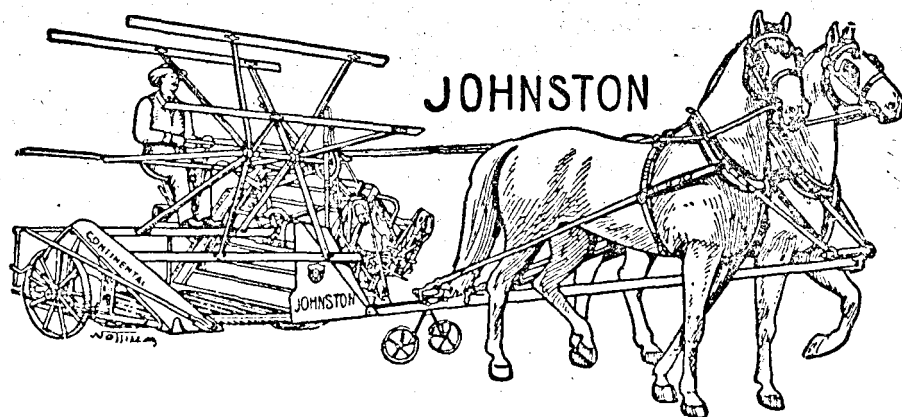
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár,
Szabadka, Temesvár.

„Johnston”

eredeti amerikai aratógépek ugy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legtökéletesebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében ajánljuk „JOHNSTON” gyártmányu amerikai aratógépeink sürgős beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

3011

**Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet**

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Zsákot, Zsineget,

3009

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

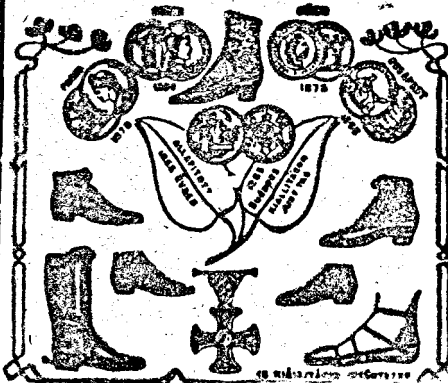
MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

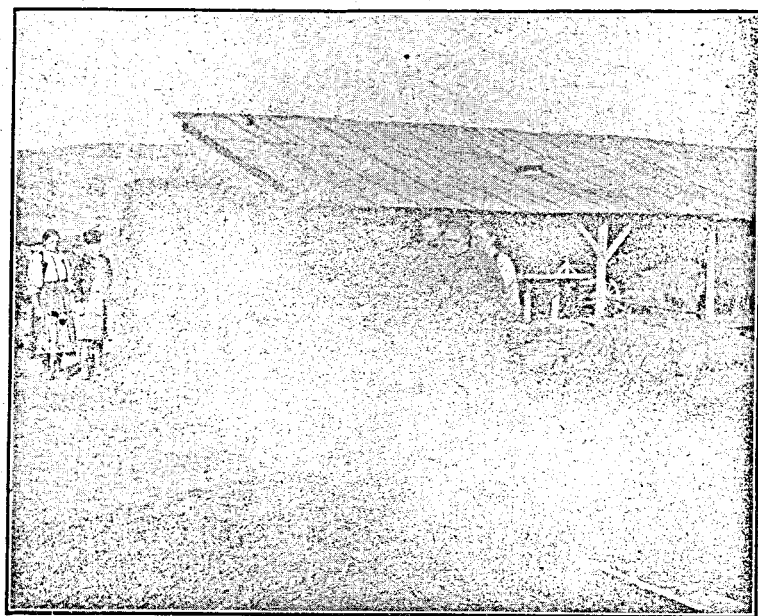
Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhe-
lyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű

férfi és női cipőraktárára

3008

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltetnek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

Megválogatott elsőosztályu szőlőoltványok.

Uj telepítésre és különösen pótlásra
a legjobb bor-, csemege- és luga-
szőlőfajokból a legszebb és legerőtel-
jesebb, minden tekintetben elsőrendű

Szőlőoltványok

Ripária, Pertális, Rupestris és a leg-
jobb Hybrid alanyokon legolcsóbban
kaphatók

Schöppner Sámuel

ny. m. kir. szől. és bor. felügyelőnél

Dicsőszentmártonban

3167

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző ezennel köz-
hírré teszi, hogy a Duha Ferenc tulaj-
donát képező Csehtelke (Kolozs megye)
község határán levő mintegy 560 hold
szántó és kaszálóból álló birtok az ehez
tartozó nyersolaj malom, urasági lakás
és gazdasági épületekkel együtt 1915. évi
március 1-től ugyanezen év december 31-
ig terjedő időre nyilvános árverésen Móc-
son 1915. évi február 27. napján d. e.
10 órakor alulírt körjegyző hivatalos he-
lyiségében a legtöbbet ígérőnek haszon-
bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 11500 korona.

Árverelni szándékozók kötelesek a ki-
kiáltási árnak 10%-át bánatpénzül le-
tenni, árverési vevő köteles bánatpénzét
az elért vételár felére kiegészíteni.

A részletes hasznbéri feltételek meg-
tekinthetők dr. Geréb Izsák ügyvédnél
Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 21. szám
és alulírott kir. közjegyzőnél Mócson.

Mócs, 1915 február 17-én.

Dr. Schilling Lajos,
kir. közjegyző.

3169

KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

□□□

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfe-
leslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhe lyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

tresort tart a közönség rendelkezésére.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
½ ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Mezőgazdaságunk sebei	49
Visszaélés a hadisegélylyel	49
Javaslatok a folyó évi termés biztosítása és a haszonállatállomány fenntartása érdekében. Jászberényi András	50
Kisebb szakközlemények	51
Kormányintézkedések	51
Vegyes közlemények	52
A rézgalic beszerzése	53
Hirdetések.	

Mezőgazdaságunk sebei.

A magyar mezőgazdaság vérző sebet kapott a háboruban máris, pedig a mikor a háboru kiütött, a gazdák a múlt évi gabonatermésével majdnem a behordásig és a cséplésig készen voltak. Most pedig, mikor a világháboru által előidézett minden baj szorítja a gazdát, egy egész termelési esztendő minden bizonytalansága nehezedik a gazdára, sokszorozva azokkal a bizonytalanságokkal, melyeket a mezőgazdaságnak a természet teremt meg.

Egy legenda már szétfoslott, az a legenda, amelyet nagy buzgalommal terjesztettek a tulsó oldalról, hogy az összesnemzeti foglalkozási ágak között csak a mezőgazdaság találja meg ebben az időben a számadását, mert minden bajjal szemben meg van a gazdának a terményárak emelkedése, amiből háramló hasznával kiegyenlítheti az ő mérlegét. Erre alaposan rácsáfolt a gazdatársadalmi szervezetek megnyilatkozása, amelyekből bizonyos lón, hogy a mezőgazdaságra súlyosodó bajok most nem helyiek, hanem a háboru ütötte sebek ugyanazok a Dunántul, a Dunán innen, közések a Tiszántuli gazdák bajjai a Királyhágóntulakkal, nem lokális orvosi kezelés gyógyíthatja a magyar mezőgazdasági bajokat, hanem csakis olyan nagyon átgondolt akció, amely számot vet minden körülménnyel és nem kicsinyeskedve, nem aggodalmaskodva vezérelvül meri választani azt, hogy ha nemzeti erőnk épségét meg akarjuk őrizni a háboru további, nem kevesebb áldozatot kívánó feladataira, amelyekből a döntésnek kell megszületni: első kötelesség a legelső háborus szervnek a mezőgazdaságnak megőrzése, annak csorbítatlan teljesítőképességével, mert e nélkül nem csak győzelem nincs, de teljesen bizonyos, hogy a nemzet hadi erényei elpocsékoltt áldozatok lesznek.

A mezőgazdaság vérző sebei feltáratlak az Országos Magyar Gazdasági Egye-

sületben, amelynek ülésén szinte megdöbentően hatott az, hogy az ország minden részéből összegyülekezett gazdák teljesen egyek voltak a bajok tolmácsolásában, tagozódás, birtokmegosztás, földrajzi helyzet szerint éppen nem volt észlelhető, ami azt bizonyította, hogy ami egynek fáj, fáj az mindenkinek, ami itt baj, baj az mindenütt. Ebből a tárgyalásból volt leszűrhető a magyar mezőgazdaság sürgősen orvoslandó bajainak az az összefoglalása és részletezése, amelyet az igazgató választmányának báró Ghillány Imre földmivvelésügyi miniszternél való tisztelgése alkalmával Rubinek Gyula az O. M. G. E. igazgatója tárt a miniszter elé.

És mindezekre kapott az O. M. G. E. megnyugtató választ a minisztertől. Ma, mikor minden hatalom, az intézkedéseknek a teljes szabadsága a kormány kezében van elhelyezve szent letétként, az O. M. G. E. igazgató választmányának adott miniszteri választ nagyértékűnek kell tartani. Különösen sokat jelent abban az, hogy a miniszter egyenesen felhívja a gazdaközönséget, hogy minden bajában forduljon panaszával hozzá, értékes a mai viszonyok között, mert ez biztosítja, hogy a Mars uralma alatt is dolgozhatik Ceres. Meghallatlanokká immár nem lehet tenni a gazdák jogos panaszait, azok el nem veszhetnek a bürokrácia utvesztőjében. Azokkal foglalkozni kell, azokat el kell intézni. Ebben a miniszteri nyilatkozatban azt kell látni, hogy lesz kötőhely a mezőgazdaság sebesüléseire.

Visszaélés a hadisegélylyel.

Az államnak kötelessége, hogy azokat, akik a csatatéren harcolnak, felmentse az aggodalomtól, vajjon családjuk nem nyomorog-e. Az állam napi segítségét ad azért a hádbavonultak itthonmaradottjainak, hogy azok gond nélkül élhessenek s ne szenvedjenek szükségét, azért, mert a családfő a hazát védi. Ez nemcsak nem, de elengedhetetlen gondolat, melylyel az állam lerójjá kötelességének adóját az érette harcolók irányában. A harcoló katona és az állam így teljesítik egymás iránt való kötelességüket.

A hádbavonultak itthonmaradottjai meg is érik ezt a szép gondolatot, tudják, hogy azt a hadisegélyt nem ők, hanem a bevonult családfő izzadja ki élte kockázatásával, tudják, hogy e mellett ők még sincsenek felmentve a munkától és szorgalmasan folytatják előbbi munkásságukat, sőt sok helyen még a bevonult férj,

apa és testvér dolgát is elvégzik. A derék magyar menyecskék igazi férfiakká, a jó anyák helytálló apákká válnak és igazi férfi munkát végeznek.

Annál sajnálatosabb, hogy a gazdatársadalmi szervezetek gyűlésein ismételt elhangzott panaszok szerint — akadnak olyan családok is, amelyek a hadisegély birtokában henyelnek, nem akarnak dolgozni. Olyan esetek is elhallatszottak, hogy a birtokos a bevonult béres, vagy gulyás minden konvencióját kiadta az itthonmaradt családnak, lakásában meghagyja s ennek dacára sem akar annak egyetlenegy munkabíró tagja sem dolgozni a bevonult családfő helyett, hanem tudva azt, hogy a hadisegély folytán munka nélkül is megélnék, nem érzik magukat kényszerítve arra, hogy dolgozzanak is.

Ha ezek csak szórványos esetek volnának, nem kellene velök foglalkozni. De a hadisegélylyel való eme visszaélés az egész nemzet sorsára hatnak vissza, a nemzeti termelés sikerét, a tavaszi gazdasági munkát és ezzel együtt a hadjárat kimenetelét is veszedelmeztetik. Ha ez a ragály tovább terjed, ha ezrek és százezrek henyelnek, a mikor dolgozni kellene, akkor ne várjunk termést, akkor beteljesülne — amitől Isten óvjon — az ellenség álma, hogy kiéheztenek bennünket.

A fejletlen gyermektől, a kisdedeit gondozó anyától, az aggastyántól, a beteg embertől nem követelhető az erős munka. De az már törhetetlen, hogy azok, akik előbb dolgoztak, de amint a családfő bevonult, abbahagyták a munkát, csak azért, mert hadisegélyt kapnak.

A hadisegély nem arra való, hogy annak az árnyékában munkabíró emberek henyeljenek. Ezt meg kell akadályozni a közérdek szempontjából, ha másként nem lehet, ott, ahol munkabíró tagjai vannak az itthonhagyott családnak, a hadisegélyt a hitelszövetkezetben kell elhelyezni a bevonult családfő nevére, ott tőkésíteni, hogy mikor visszajön, ő kaphassa meg az összeget, melyre családja érdemellenek bizonyult.

Fel kell világosítani a munkabíró s a hadisegély élvezete előtt mindig is dolgozó segélyezetteket, hogy az államnak is vannak szeméi s ha henyelésüket észreveszi, hamarosan rájön erre a gondolatra s akkor kénytelen-kelletlen mégis dolgozniok kell. Milyen végzetes csalódást érezne majd a családfő, ha visszajön a harcból és egy henyelő családot talál otthon, amely a hadisegélyt az utolsó fil-

A gazdasági és kerti

vetőmagvakat

szerezzük be a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendő. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiú- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

lérig felélte, bár nem volt rászorulva, mert nem dolgozott.

Kötelesség háramlik a falu vezetőire, a szövetkezetekre és a gazdakörökre ennek a bajnak az orvoslásában. Az ő kötelességük felvilágosítani azokat, akiknek erre szükségük van, hogy milyen szomorú következménye lehet a segítyezéssel való visszaélésnek.

Javaslatok a folyó évi termés biztosítása és a haszonállatállomány fenntartása érdekében.

II.

A termények behordása érdekében a következő rendeletek és utasítások volnának kiadandók:

a) Minden igás fogat (szekér) tulajdonosa köteles minden fogata után 1 munkanapon át az előjáróság által kijelölt időben és helyről, de csak ugyanazon község határából bármi terményt díjtalanul behordani a szokásos szekér rakási módok mellett.

b) Köteles az igásfogat tulajdonosa minden igásfogata után 2 munkanapon, ugyanazon község határából a községi előjáróság által megjelölt időben és helyről, mérsékelt díjazásért — pl. napi 18 koronáért — bármily terményt, a szokásos szekérrakási módok mellett, behordani. Természetesen ingyen hordási munkában csak az részesülhetne, ahol a földbirtok tulajdonosának igásfogata nincsen s ahol kenyérkereső férfi családtag nem áll rendelkezésére.

c) Ahol a tábláról való behordás elháríthatatlan akadályokba ütközik, ott a gabonafélék a határban, közel a termőhelyhez, rakatnának össze s ott csépelgetnének el. A szalmát a sürgős munkák elvégzése után lehetne behordani. Ideiglenesen egyéb termények, pl. tengeri szár is kint hagyhatók az őszi munkák bevégeztéséig, mikor is az igásfogatok ezek behordására lesznek felhasználhatók.

d) Az állatok takarmányozására szolgáló szénafélék behordása a megszártás után szintén mellőzhető. Ezek ott valamely védetebb helyen jó boglyákba rakandók s beszállításuk, így jól összerakva, akárk összegig is elvárható.

e) A tarlótorést, amennyiben ez a hordást késleltetné, mellőzni kell.

f) Hordásnál a nagyobb középiskolai, polgári iskolai és tanítóképzési növények, nagyobb birtokokon pedig a hadifoglyok is felhasználandók.

g) A hordásra az üdülés céljából sza-

badságolt katonák átengedését is kérelmezni kellene a hadvezetőségtől, ugyszintén a fegyver alatt állóknak rövid szabadságolását is.

h) Uradalmak a mezei vasutak kiterjesztésével könnyíthetik meg a termények behordását, ugyszintén nagy segítségükre lehetnek a magajáró erőgépek is.

A terményeknek a kellő időben való elcséplése szintén fontos dolog, mindazonáltal ez már nem olyan időhöz kötött munka, mint az aratás, avagy a hordás. Ha a gabonaféle jól be van asztagolva, avagy pláne csűrben van elhelyezve, ha a csöves tengeri a görében van, a cséplés illetve morzsolás hónapokig várhat.

Mindazonáltal igyekeznünk kell arra, hogy a cséplést is kellő időben elvégezhessük, mert az asztagban romlik a gabona minősége, fogy a mennyisége, a tűzkárok pedig sokkal érzékenyebben sújtják a gazdát, mintha a kicsépell szalma ég el.

Hogy a cséplést kellő időben végezhessük el, valószínűleg rövid időre vissza kell térnünk a régi időben divott két eljárásához is, a hadaróval való csépléshez és a nyomtatáshoz. Ez a két cséplési eljárás ma már nem igen divik, de az öregek által jól ismert mód a mag elválasztására a szemtől. Nagyon lassu munka, de jobb híján alkalmazni kell. Azt hiszem hadarókat már nem is lehet mindenütt kapni, miért is azokról idejében kellene gondoskodni.

Kiszagzáknál nagy szerepet fog játszani a kézi cséplőgép, mely emberi erővel hajtható. Ilyen gép meglehetősen sok van még a falukban csak a tulajdonost kell kötelezni, hogy megfelelő ellenértékért, amíg csak szükséges adja ki gépét használatra.

A járgányos gépek használata már igásfogatok hiánya miatt nagyobb nehézségekbe fog ütközni annál is inkább, mert az igásfogat tulajdonosokat nem igen lehet kötelezni ilyen munkák végzésére. A járgány ugyanis nagyon megviseli az állatot. Mindazonáltal az állattulajdonos megfelelő kártalanítása mellett, ezen már divatjából kiment gépekkel is nagy munkát végezhetünk. A motoros cséplőgépek munkáját csak a kormány jóakarata biztosíthatja. Ha a főlős benzint a cséplési idő alatt, elsősorban motortulajdonosok kapják azon kikötéssel, hogy az csakis cséplésre használható, hiszem, hogy e gépek fokozott mértékben tudnak majd dolgozni.

Valószínűleg nagy munkát kell majd a gőzcséplőgépeknek végezni. Ezek fűtőanyaga ugyanis minden gazdaságban fel-

lehető s így benzin hiányában is lehet velők dolgozni. A lokomobil tulajdonosokat éppen ezért nem lehet eléggé nyomtatékosan figyelmeztetni, hogy gépeiket hozzák rendbe, a javításra fordított nagy költség a sok kínálózó munkával, kamatosztól visszatérül.

A cséplésnél szükséges kézierő biztosítására szolgálhatnak a hadifoglyok, szabadságolt katonáink, növendék fiúk és leányok, tanulók stb. Itt is meglehetne próbálni a vándorcséplők alkalmazását és a falusiak társulását.

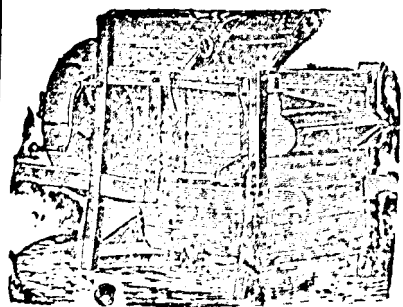
Az állatállomány fenntartása kivihetetlen, miután katonáinknak és az ország lakóinak nagyobb tömegű husra van szükségük, mint az atánpótlás folytán előálló szulyszaporulat. Lovaink java szintén kint van a harctéren, tekintélyes része már talán el is pusztult s kérdés mennyi jön majd vissza.

Miután a haza védelme az első, az állatállomány védelme és fenntartása érdekében a végtelenségig nem mehetünk s intézkedéseink inkább csak a jövőre való, hogy a megfogyatkozott állomány felszaporítása aránylag hamar legyen eszközölhető.

A lótenyésztés érdekében, azon üdvös intézkedésen kívül, hogy a háboruban megsebesült s katonai célra már nem, de gazdasági és tenyésztési célra még használható lovakat, kedvezményesen áron vásárolhatják a gazdák, legfeljebb csak annyit tehetünk, hogy itthonmaradt lovaikat védjük s ivarérett kancáinkat mind behágtatjuk, hogy jövőre sok csikónk legyen. Nem tudom állami mének a f. év tavaszán kellő mennyiségben lesznek-e szétosztva, ha ez talán nem volna lehetséges, úgy, kivételesen engedélyt kellene adni, hogy minden ivarérett csődörrel lehessen hágtatni, kivéve azokat, melyek valami hátrányosabb átörökíthető bajban szenvednek.

A szarvasmarhára, juhra és sertésre, mint emberi táplálékokra áll, hogy inkább a kifejlődött kiadósabb állatok levágása érdemes, míg a fiatalok a hussüktséglet fedezésére nem igen alkalmasak. A fiatalabb s főleg nőivarú állatokat kellene tehát védelembe részesíteni, még pedig a juh és sertésnél is éppen úgy, mint a szarvasmarhánál a kormány már megtette. Ezáltal egy jövő generáció biztosítása volna s így formán elejét vennék a szalastakarmányok hiányának is, mert a nagyobb részt képező fiatal állatok jóval kevesebb takarmányt fogyasztanak, mint a kifejlettek.

A jövő érdekében tehát el kellene rendelni a kormánynak, hogy szarvas-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMAR” rostát

szíveskedjék **árjegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

3004

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32

marha, (bivaly) kecske, juh és sertés nőivaru egyedei nem vághatók le, míg az ivarérett kort el nem érték, kivéve ha tenyésztésre egyáltalán nem alkalmasak.

Mint a lovaknál, ugy ezen állatoknál is lehetőleg elő kellene mozdítani, hogy azok felhágattassanak s el kellene tekinteni kivételesen attól, hogy az apaállatok minősége milyen.

Az állatok ápolása őszig nem fog nagy nehézségekbe ütközni. Asszonyok, gyermekek elvégzik az őrzést és a takarítást. Fejésre asszonyok szintén felhasználhatók, de sőt a takarmány előkészítésére is.

Az állatállomány védelme érdekében gondoskodnunk kell a szálatakarmánnyal. Ez valószínűleg nem lesz nehéz dolog, mert a megfogyatkozott létszám eltartására rétjeink és legelőink elég téli és nyári takarmányt fognak nyújtani. Mindazonáltal a községek gondoskodása tárgyát kell hogy képezze, hogy a közlegelők kihasználhatatlanul ne maradjanak, hanem az állattulajdonosok olcsó árban járathassák oda állataikat. Ugy szintén mint kisebb jelentőségű dolgot szükségesnek tartom felemlíteni, hogy a községi előjárásnak legyen joga a gazdátlanul maradt réteket, ha a fű levágásáról kellő időben gondoskodás nem történik, haszonbérbe adni.

A rétek és szántóföldi szálatakarmányok letakarítására megfelelő kaszálógépekről kell gondoskodni s a gazdák figyelmét már most felhívni, hogy rétjeiket hozzák olyan állapotba, hogy azokon a kaszálógépek dolgozhasson.

Az állatoknak a járványok elleni védelmét a megfogyatkozott állatorvosi terület végezni nem igen tudja. A járványok elleni védekezés pedig az elkövetkezendő időkben talán még fontosabb, mint máskor. A közigazgatás szigorja mellett elejét lehetne venni az ily természetű bajoknak, ha az állatorvosi főiskola, már meglehetősen kiképzett hallgatói rendeltetnének ki, a járványos helyeken előírt intézkedések foganatosításának ellenőrzésére. Ezen fiatal embereknek a külső szolgálat természetesen beszámítana a tanulási időbe. Olyan esetekben, midőn állatorvosi beavatkozás feltétlenül nem szükséges, engedélyt lehetne adni a járványos betegségeket és az azok elleni védekezést meglehetősen ismerős okleveles gazdáknak is a járvány megszüntetésére irányuló óvintézkedések végrehajtásának ellenőrzésére. Lehetőleg törekedni kellene már arra is, hogy járványok ne léphessenek fel, miért is az istállók tavaszi kötelező fertőtlenítését kellene elrendelni, ezenfelül a járványos betegségek eltitkoltásáért kirótt büntetést is magasabbra kellene emelni.

Mint ismeretes a katonák és hadi anyagok szállítása miatt a vasuti teher szállítás lépten-nyomon késedelmet szenved. Mindenesetre ez hátrány a gazdára, de ellene zúgolódunk nem szabad, mert ma a katonai érdek egyben az ország érdeke is. Kérhetjük a kereskedelmi kormány jóakarátát, hogy tavaszi vetés idején a vetőmag és műtrágya szállítás kivételes elbírálás alá essék, de leghelyesebb, ha gazdáink nem hagyják a szükséges anyagok beszerzését az utolsó percre, hanem tél folyamán gondoskodnak minden tavaszi szükségletükről. Ily módon, ha nem is rögtön, de kellő időben minden szükséges dolog birtokukban lesz.

Általános országos érdek, hogy a közép- és nagybirtok vezetése is megfelelő legyen a háború alatt. Mivel a szakértő vezető hiánya ily gazdaságokban kiszámíthatatlan károkat okozhat, ezen birtokok érdekében javasolnám, hogy a gaz-

dasági akadémiák II. és III. éves hallgatóit és a földműves iskolák kiválóbb növendékeit az iskolák igazgatói a tavaszi munkák kezdetekor kirendelhessek megszorult uradalmak gazdaságainak felügyelet mellett való vezetésére, akiknek tanulmányi idejébe ezen idő csakis akkor számítana be, ha szorgalmukkal és munkásságukkal ott elismerést vívtak ki.

A hadisegélyek dolgát kell még felemlítenem. Bámulom az állam soha meg nem hálálható gondoskodását, melyben a hadbavonultak visszamaradottjait részesíti. Mindazonáltal engedtessek meg nekem, hogy őszintén kijelentsem, miszerint a segélyezés mai módja mellett a gazdasági munkák nem igen lesznek elvégezhetőek. A mi népünk még nem elég intelligens arra, hogy államsegély mellett dolgozzék is. Ha egy családnak meg van a mindennapi kenyere, ugy az nem törődik a holnappal, hanem pihen, lustálkodik. Az a nagyszámú család pedig, mely államsegélyben eddigi jövedelmének kétszeresét kapja, dolgozni egyáltalán nem fog. Míg tél folyamán mezőgazdasági munka hiányában ez a segélyezés általában áldásos volt, a bekövetkező tavasszal sokaknál csak a tunyaságot és a lustálkodást fogja eredményezni. Éppen ezért a mezőgazdaság érdekében is az államnak enyhíteni kell azon a terhen a mit most visel s a segélyt csakis azok részére szabad kiutalni, akiknek apró gyermekeik ápolása, óvoda hiányában, egész idejüket igénybe veszi.

Mint nagyobb számú, a mezőgazdaságban majdan felhasználható kézi munkaerőt, az ipari és kereskedelmi munkásokat kell még megemlítenem. Ezek tekintélyes része ma szintén kereset nélkül áll s habár nem képzett gazdasági munkások, nagyobb intelligenciájuknál fogva, a legtöbb gazdasági munkára hamarosan betaníthatók. A kereskedelmi és iparkamarák útján ezek számáról már most tájékozódni kellene s elhelyezésük tekintetében is meg kellene tenni a szükséges intézkedéseket.

Az erdő irtásokban, legelők feltörése következtében stb., új szántóföldek beállítása helyenként lehet üdvös hatású, miután ezen jó erőben lévő, trágyát nem igénylő földek nagy termést fognak nyújtani. Szerény véleményem szerint azonban ily irányú tevékenykedés csakis ott lesz okos, ahol kevesebb szántóföld van, mint amennyit megművelni tudnának. Ahol ellenkezőleg áll a dolog, ott ne nagyon forszirozzuk a töréseket, mert a f. évben az a fő teendőnk, hogy meglevő szántóföldjeink ne maradjanak parlagon.

Valószínűleg vannak még kisebb és nagyobb jelentőségű dolgok, melyek a termelés biztosítását vannak hivatva előmozdítani. Azt hiszem azonban, hogy mindazon nagyobb jelentőségű dolgot felsoroltam, amelyek végrehajtása esetén nem szorulunk meg élelemben s pár év múlva virágzó állattenyésztésünk lesz. Ehhez természetesen a kormány, a közigazgatás, gazdasági egyletek, vezető gazdák, a kisgazdák és a mezőgazdasági munkások célludatos, hazafias együttműködése szükséges s a siker nem fog elmaradni, ha minden megszorult gazdálársunkat testvérünknek s minden harcba szállt honfoglalásunkat megmentőnknek tekintünk. Ha mindazt elvégezzük ami itt le van írva, mi leszünk a legirigyletebb nemzet, de csak ha a felét is, akkor is jól élünk a jövő télen.

Jászberényi András
gazd. akad. tanár.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Uj lóherebetegség.

Hegy Dezső a budapesti m. kir. növényélet- és kórtani állomás vezetője, a következő körlevelet intézte az illetékes mezőgazdasági faktorokhoz:

Azzal a kéréssel fordulunk Önöz, szíveskedjék minden rendelkezésre álló eszközzel felvilágosítani a lóherét (vörös here, Trifolium pratense) természetű gazdákat arról, hogy saját érdekükben cselekszenek, ha az idén elvetésre kerülő lóheremagot az elvetés előtt 1%-os rézgalicoldatban jól megmossák. E művelet legegyszerűbben ugy végezhető, hogy zsákvászonnal bélelt fűzfakosárba öntik a lóheremagot s e kosarat 1%-os rézgalicoldat (kékgalic, kékkő) tartalmozó ládában merítik meg s a folyadék alatt a magot két kézzel dörzsölve alaposan megmossák. A dörzsölve mosás azért szükséges, hogy valamennyi mag, ugy szintén a mag közt esetleg jelenlevő szártörmelekek is érintkezzenek az oldattal. Az így megcsávázott mag vékony rétegben kiterítve megszáritandó s megszáradás után elvethető.

E kérésünk megokolására szíves tudomására hozzuk, hogy az elmúlt (1914.) év nyarán egy új lóherebetegség az ország több vidékén komoly károkat tett a lóherevetésekben. E betegség neve fekélykór, okozója a Gloeosporium caulivorum Kirch. penész, terjesztője a vetőmag. A fent vázolt csávázás védelmet nyújt az ellen, hogy a betegség a vetőmaggal elhurcoltassék.

Az idén sokszoros érdek fűződik ahhoz, hogy minden talpalatnyi bevetett terület meg hozza azt a termést, amit tölteni lehet. A lóheretermés biztosításának egyik alapfeltételét a vetőmag most vázolt csávázása képezi. Számítunk a tekintetes Cím hazafiságára, amikor azt kérjük, hogy erről a gazdaközönséget minél szélesebb körben felvilágosítani szíveskedjék.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Állami tengeri vásárlás.

Ghillányi földművelésügyi miniszter 6080. eln. szám alatt valamennyi gazdasági egyesülethez a következő leiratot intézte:

»A közlelmezés és az állattenyésztés érdekeit minden eshetőségre biztosítani lóhajtván, felhatalmaztam az országos gazdasági bizottságot, hogy azoktól, akik felesleges tengeri készletüket felajánlják, folyó évi március 1-ig nagyobb mennyiségű tengerit vásároljon. Felhívom tehát a termelőket, hogy tekintettel az idő rövidségére a községi előjárásoknál haladéktalanul jelentsék be, hogy milyen mennyiségű tengerit akarnak eladni az országos gazdasági bizottság részére. Az országos gazdasági bizottságot a m. kir. miniszteriumnak a 610. sz. rendelete alapján felhatalmaztam, hogy folyó évi március 1-ig az önként jelentkezőktől megvett tengeriért a magán forgalomra nézve hatóságilag megállapított legmagasabb árnál többet, nevezetesen közönséges és lófogó vagy kevert tengeriért mm. 27 K-1, a cinquantin florentini, putyi és fehér gömbölyű tengeriért mm. 30 K-1 fizessen.

A megvett tengerit az eladó egészséges minőségben időszakilag száraz, morzsolt és rostált állapotban a rendelkezésére adott zsákokban vagy esetleg nyílt fu-

varban a legközelebbi vasúti vagy hajó állomásra szállítva, akkor tartozik átadni, amikor erre felhivatik. A tengeri ára az *átvételnél készpénzben azonnal* kifizetetik, készpénzfizetés nélkül a tengerit az eladó nem köteles átadni.

Minden eladó köteles akkor, amikor tengerije már száraz és szállítható, a községi előjárásnak ezt azonnal szintén bejelenteni.

Ha az átvétel április vagy május havában történik a vételárhoz a közönséges és lófogu vagy kevert tengerinél havonként egy korona, egyéb tengerinél havonként 50 fillér többlet jár az eladónak.

Amidőn az eladó készletek azonnali bejelentésére a gazdaközönség figyelmét felhívom, megjegyzem, hogy ha március 1-ig ezen az uton nem sikerül az egész szükségletet biztosítani, kénytelen leszek a kényszer rekvirálást elrendelni, de nem a most megajánlott kivételes áron, hanem a hatóság által megállapított árak alkalmazásával s a rekvirálást az olyan tengeri termő vidékeken fogom végrehajtani, ahonnan önkéntes eladásra aránylag kevés készletet jelentettek be.

Felkérem ezt törvényhatósága területén legszélesebb körben azonnal közhírré tétetni, előjárásokat utasítani szíveskedjék, hogy a bejelentésekről jegyzéket vezessenek, melyben feltüntetendő a bejelentő neve, a bejelentett mennyiség, a tengeri fajtája és a legközelebbi vasúti vagy hajó állomás. Ez a jegyzék február 28-án d. u. lezárandó és március 1-én az előjáróság által közvetlenül hozzám feljuttatandó. A borítékra jelezni kell, hogy tengeri készlet bejelentés.

Budapest, 1915 február 15.

Ghüllányi s. k.

A heremagkivitel engedélyezése. A kormány a heremagkiviteli tilalom alól adandó fölmentés körüli eljárásra nézve a budapesti, a kassai és a kolozsvári m. kir. vetőmagvizsgáló állomást, valamint a vámügyi és pénzügyi hatóságokat és a közlekedési intézeteket megfelelő utasítással látta el. Kiviteli engedelem javaslatba hozható a bíborheremagra az azonosság megállapítása esetén, a vörös here, a fehér here és lucerna magvakra pedig abban az esetben, ha azokat valamely m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás éghajlati viszonyainknál fogva a nálunk való elvetésre kevésbé alkalmasnak találta. A folyamodni kívánó fél, még mielőtt a kiviteli engedelem elnyerésére irányuló kérvényét a pénzügyminiszteriumhoz benyújtaná, szóval vagy írásban, szállítmányának megvizsgálását tartozik kérni az állami vetőmagvizsgáló állomások egyikén. A vizsgálat módozataira az állami vetőmagvizsgáló állomások nyújtanak fölvilágosítást.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Torda-Aranyosi gazdák gyűlése.** A Torda-Aranyosmegyei Gazdasági Egyesület Betegh Miklós dr. erdélyi kormánybiztos, egyesületi elnök vezetése mellett most tartotta meg évi közgyűlését. Az elnök megnyitójában foglalkozván a vármegye 1914. évi köz- és mezőgazdasági viszonyaival, fájdalommal állapítja meg, hogy az elmúlt év a terméketlenség je-

gyében folyt le. Ezután Török Bálint tít-kár számolt be a lefolyt év köz- és mezőgazdasági viszonyairól, ismertetvén a mezőgazdaság és birtokpolitika szempontjából az 1914. évi pénzügyi helyzetet, majd rátért a növénytermelési eredmények, továbbá az egyesület 1914. évi akcióinak és 1915. évi munkaprogramjának ismertetésére. A zárószámadásokat és a költségelőirányzatot Kimpel Flóris bankigazgató előterjesztésében a közgyűlés elfogadta.

— **A vetőmagpiacról.** A tavasz közelsége következtében a vetőmagpiac mind jobban kifejlődik és a gazdák sietnek vetőmagszükségletüket mihamarább biztosítani, tekintettel a forgalmi akadályokra, hogy a szállítás lehetőségét kihasználhassák. Lóheremagban nagy szükséglet mutatkozik és ólomzárolt áru rendkívül keresett. Nyers áruból ez idő szerint is csak a belföldi szükséglet fedezésére alkalmas minőségek keresettek, mivel a kiviteli tilalom folytán a külföldre való szállítás szünetel. Lucernamagban szintén rendkívül nagy a kereslet, ami arra vezethető vissza, hogy a tavalyi kedvezőtlen magtermés következtében oly vidékeken is, hol a gazdák saját termésű magjukat vetik el, ezidén kénytelenek magot beszerezni. Baltacimmagból a piacra kerülő jó minőségű áru azonnal vevőre talál. Irányzata szilárd. Fehérhere külföldre szállítása a kiviteli tilalom miatt megakadt. Irányzata változatlan. Tavaszí bükköny rendkívül keresett. Irányzata szilárd. Répamagban a németországi termelők lépéseket tettek, hogy a már korábban eladott tételek a kiviteli tilalom alól felmentessenek, azonban ez eddig eredményre nem vezetett. Nyersáruért az árak 100 kg-ként a következők koronákban: Lóheremag természetű arankamentes 220—240, Lóheremag arankamentesítésre alkalmas 180—205, Lóheremag nagyarankás 140—150, Lucernamag természetű arankamentes 210—220, szép sárgaszínű 190—200, kereskedelmi áru 150—160, Lenmag 40—46, Köles 30—32, Baltacim 54—56, Bükköny tavaszi 48—49, Fehérhere 240—270.

— **Bikakiállítás. Székelykereszturott.** Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület ez évben is megtartja Székelykereszturott magyar ord. fajta bikakiállítását és vásárját, melyre az ily fajta bikákat tenyésztő, illetve igénylő gazdák figyelmét felhívjuk. A kiállított bikák díjazására az egyesület 430 koronát tűzött ki.

— **Argentína terméskilátásai.** A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet statisztikai hivatala külön jelentésben most teszi közzé az 1914—15. évi argentinai terméskilátásokra vonatkozó első számszerű becslés ideiglenes adatait. Ezek szerint a búzával bevetett terület 6.2 millió hektárra tehető a múlt évben learatott 6.5 millió hektárral szemben, a csökkenés tehát itt 4.7 százalék. Ennek dacára az argentinai kormány a várható búzatermést a tavalyi 31 millió métermázsával szemben 52.7 millió métermázsára be-

esüli, tehát hektáronként 8.4 métermázsás átlag mellett az előző évhez képest, amikor a termésátlag 4.7 métermázsas volt, 70 százalékos többletre számít. Az egyébként is alárendelt jelentőségű rozstermés kilátásai már jóval gyengébbek. A várható termés 470 ezer q., vagyis 44.7 százalékkal marad a múlt évi aratás eredménye mögött. A zabbal bevetett terület 2.1 millió hektár, tehát 8.6 százalékkal kevesebb, mint tavaly, ellenben a várható termést a hivatalos becslés 12.8 millió q-ra, tehát kerekén 74 százalékkal többre teszi, mint amennyi az 1914. éves terméseredmény volt.

— **Népszerű előadások katonák részére.** A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia és a vele kapcsolatos kísérletügyi intézmények tagjai által lábbadozó sebesült katonák részére tartandó népszerű előadások sorrendje a következő:

1. Február 16-án: Dr. Péter Béla, gazd. akad. igazgató, egyet. m. tanár: A virágokról és a hazai gyógynövényekről. Színes képek vetítésével.

2. Február 20-án: Dr. Lossonczy Ernő kir. fővegyész, a vegykísérleti állomás vezetője: Az élelmi szerek (hentesárak és fűszeráru) hamisításáról. Mutatványokkal.

3. Március 2-án: Schmidt Oszkár a vetőmagvizsgáló állomás h. vezetője: A lisztről és hamisításáról. Mutatványokkal.

4. Március 9-én: Göllner János gazdasági akadémiai tanár: A levegőről. Kísérletekkel.

5. Március 16-án: Jászberényi András, gazd. akad. tanár: Leghíresebb fajtájú házi állatainkról. Vetített képekkel.

6. Március 23-án: Dr. Baintner Ferenc gazdasági akadémiai tanár: Az égről. Kísérletekkel.

Az előadások a gazdasági akadémia főépületében, a II. sz. tanteremben este 6—7 óráig lesznek megtartva.

— **Kasza helyett aratógép.** A „Gazdaszövetség», a Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja figyelmébe ajánlja a gazdaköröknek és szövetségek vezetőinek, hogy már most vessenek számot azzal, hogy a mezőgazdasági munkára mennyi kézierő áll a faluban a kisgazdák rendelkezésére, aminél a most és márciusban bevonulókat és a sor alá kerülőket nem szabad számba venni. A hiányzó erőt gépekkel kell pótolni, azaz annyi aratógépről kell gondoskodni, amennyi a még szükséges emberi munkaerőt biztosan pótolja. Amint megállapították, mennyi gépre van szüksége a falunak, azt mielőbb jelentse az alispán útján a vármegyei intéző-bizottságnak. Utolsó percre nem szabad semmit sem hagyni, mert kipereg a buza, ha a gazdák annak idején nem foghatnak az aratáshoz. Mindent hónapokkal előbb kell beszerezni, mert esetleg újabb hadmozdulatok szükségessé tehetik a polgári és teherforgalomnak ezen, vagy azon a vonalon való beszüntetését, amikor azután a gépek szállítása is megszűnik. Azt sem lehet kifogásolni, hogy az aratógép nem való dombos vidékre. A marokrakó aratógépek a hullámos talajon is kitűnően végzik el a dolgukat s csupán a nagyon apró, vagy keskeny parcellákon nem érdemes velük dolgozni, ahol a sarló végzi el az aratási munkát,

aminek különben is a legtöbb szerep jut az ideai aratásban. A kormány az eddigi értesülések szerint minden lehetőt elkövet, hogy elég aratógép álljon az ország rendelkezésére. A módok, amelyeket igénybe akar venni, még nem ismeretesek, de önként kínálkozik az is, miután Németországban két-három héttel később aratnak, a német birodalom aratógépeit kölcsönadná az éretre, ha nem bírnak elég gépet beszerezni. Nem hiszünk, hogy a szövetséges német gazdák, ha a magyar állam kezességét vállalna a gépek visszaszállításáért, vonakodnának e célra gépeiket kölcsön adni. De ha nem lesz elég aratógép, a hadvezetés érdekében meg kell fontolnia a hadvezetésnek, hogy a gazdasági cselédek egy része az aratás idejére szabadságot adjon.

A rézgálic beszerzése.

Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyek a rézgálic beszerzése körül ez év tavaszán felmerülhetnek, a földművelésügyi miniszter megbízta a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét, hogy 30 vagon rézgálicot szerezzen be és azt métermázsánként 121 korona 50 fillérért bocsássa az ország szőlősgazdáinak rendelkezésére a következő feltételek mellett:

1. A szövetkezet a rézgálicot kizárólag csak szőlősgazdáknak saját szőlőik f. évi permetezésére leendő felhasználás céljából adhatja el. Ennek ellenőrzése céljából a következő eljárás követendő:

A rézgálicot megrendelni szándékozó birtokos tartozik rézgálic-megrendelő lapot kiállítani, amelynek magában kell foglalnia a) a megrendelő nevét, b) lakását (község, vármegye), c) foglalkozását, azt hogy d) mely községben fekszik a megrendelő szőlője (község, vármegye), e) mily nagy a szőlő kiterjedése (kat. hold □-öl), f) a megrendelt rézgálic mennyiségét, g) a beküldött előleg összegét.

A megrendelési lapot aláírva, az igazolási záradék rávezetése végett az illetékes kerületi szőlészeti és borászati felügyelőségénél, vagy vincellériskola igazgatóságánál, vagy pedig a vármegye m. kir. gazdasági felügyelőségénél kell bemutatni és az igazolás megtörténte után a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám alá kell beküldeni.

(A rézgálic megrendeléséhez szükséges ür-

lapok a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél kaphatók, azonban a megrendelési lapot a fent közölt a—g pontok figyelembevételével őrlel felhasználása nélkül a megrendelő maga is kiállíthatja.)

2. A megrendelő lap beküldésével egyidejűleg a megrendelt rézgálic árából métermázsánként 25 korona előleg is beküldendő a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez. A megrendelt rézgálic árának az előleget meghaladó része a rézgálic elküldése alkalmával fizetendő, illetve utánvétellel lesz beszedendő.

3. A rézgálic ára Budapesten vasútra feladva értendő, a vasúti fuvardíj onnan a leadóállomásig a vevőt terheli.

4. A rézgálic 250 kg.-ot tartalmazó eredeti hordókban, a hordók árának külön felszámítása nélkül szállítatik, az ennél kisebb megrendelések zsákokban szállítatnak, mely esetben a vevő a zsákok árát is megfizetni tartozik a szövetkezetnek.

5. A szövetkezet a kellő időben megrendelt rézgálicot folyó évi március, április hónapokban tartozik elszállítani, de elszállíthatja előbb is.

A megrendeléseket a szövetkezet beérkezésük sorrendjében intézi el addig, ameddig a készlet tart. Azon esetekben, ha esetleges vasúti forgalmi akadályok miatt, a szétküldés kellő időben lehetetlen volna, a szövetkezetet felelősség vagy kártérítési kötelezettség nem terhelheti.

Tekintettel a rendelkezésre álló kis mennyiségre és a vasúti szállítás nehézségeire, felhívjuk a szőlősgazdák figyelmét, hogy a rézgálic biztosításáról mielőbb gondoskodjanak.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Dr. gróf Teleki Domokos ur
öméltósága többszörösen kitüntetett
Magyar-Erdélyi fajta tenyészetéből eladó

8 drb. 2 éves töltött **bika;**

2 drb. 5 éves jól fejlődött muraközi **mén.**

Érdeklődők forduljanak alulírottához
Gernyeszeg posta
Pálffy Dezső, intéző.

3166

4 ALKALMÁS
22 ELSŐRENDEŐ KIVETÉS.

PEEF

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra
fára és vasra
Körre védve 100% sz.e.

LUZT EDE ÉS TÁRSA.
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII. ORNAGY-UTCA 8.
Telefonszám 64.33.

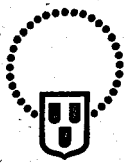
3010 I.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
H Á Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGGYORSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
3001

Vetőmagnak alkalmas
TENGERIBŐL, ÁRPÁBÓL ÉS ZABBÓL
mintázott ajánlatokat kér az
Erdélyi Gazda Társaság
Kolozsvár, Attila-utca 10.

3156

Egy ev. ref. vallásu, nős **gazdatiszt** állást óhajtna elfoglalni.

3168

Egy helyt 33 évig nagyobb gazdaságban önállólag szolgált.

Szives megkeresést kér

Kolozsvárra, Zrinyi-utcza 3. szám, BEDŐHÁZI PÁL.

Keresek egy szakképzett gazdasági kiscsaládu katonamentes

ispánt,

ki a komló kezelést, a gazdaság összes ágait érti, a marhatenyésztésben szakember.

Ugyancsak keresek egy dolgozó munkás

vinczellért,

ki az erdélyi szőlőmívelést, valamint a ménesi karikás mívelést érti.

Ajánlatok bizonyítvány másolattal s fizetési igény megjelöléssel

Fried Eskeles földbirtokos címre

Algyógyra küldendők. 3165

Kiadó földbirtok.

Marosujvártól 15 kilométernyire 165 holdas birtok, 3 szobás lakással, épületekkel és felszereléssel kedvező feltételek mellett kiadó. Értekezhetni Gálffy Dénessel, Magyar-Forró, u. p.: Marosujvár. 3161

Gazdasági intézetet

végzett idősebb, erőteljes és szakértő, teljesen józanéletű, magányos

gazdatiszt

állást keres.

Értekezhetni: **BIRÓ GÁBORNÁL**

Kolozsvár, Petőfi-u. 12.

(X. X.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban rézesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegből. közgyűlési határovtat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatóságához, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.— K
Tartalékok	3,357.603.—
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.—
jégkárokból	5,042.000.—
Biztosított érték tűzben 1912. évben	880.000.000.—
jégben 1912. évben	63,060.000.—
Életizlet állománya	15,240.080.—

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISELÉS Országos Központi Segélyző Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykiházasítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltnek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékonycélu működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 3012

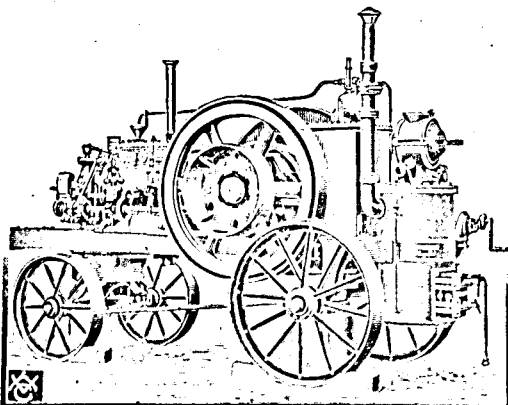
Szab. „ASTRA” Gázmotorok

cséplésre, vontatásra, szántásra, ipari célokra
kitünően alkalmazhatók.

3164 I.

A legtakarékosabb mezőgazdasági üzemgép.

Szivesen szolgál ajánlatokkal:

A Magyar Királyi Államvasutak

Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32 sz.